

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 392/2016-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Lalička, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátkou Mgr. Marcelou Grancovou, Kováčska 28, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 22 CoE 180/2015-109 z 13. januára 2016 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 22 CoE 180/2015-109 z 13. januára 2016 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 22 CoE 180/2015-109 z 13. januára 2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 454,74 € (slovom štyristopäťdesiatštyri eur a sedemdesiatštyri centov) na účet advokátky Mgr. Marcely Grancovej, Kováčska 28, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. mája 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 22 CoE 180/2015-109 z 13. januára 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Sťažovateľ ako súdny exekútor v konaní vedenom na jeho exekútorskom úrade pod sp. zn. EX 542/2000 a na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. Er 2063/2000 podal dňa 06.12.2006 na návrh oprávneného Návrh na zastavenie exekúcie.

Okresný súd Bratislava IV uznesením sp. zn. Er 2063/2000-22 zo dňa 18.04.2007 vydaným vyšším súdnym úradníkom priznal sťažovateľovi trovy vo výške 15.551,60 Sk na úhradu ktorých zaviazal oprávneného v exekučnom konaní.

Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 15CoE 226/2007-30 zo dňa 23.01.2008 zrušil rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV v časti týkajúcej sa priznaných trov sťažovateľovi a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd Bratislava IV uznesením sp. zn. Er 2063/2000-38 zo dňa 19.01.2015 vydaným vyšším súdnym úradníkom priznal sťažovateľovi trovy exekúcie vo výške 70,64 eur.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie zo na 20.04.2015.

Okresný súd Bratislava IV uznesením sp. zn. Er 2063/2000-81 zo dňa 18.05.2015 vydaným sudcom priznal sťažovateľovi trovy exekúcie vo výške 116,48 eur. V poučení uviedol, že proti rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Sťažovateľ podal proti vyššie uvedenému uzneseniu odvolanie zo dna 01.07.2015, v ktorom namietal neprípustnosť odvolania dôvodiac príslušnými ustanoveniami O. s. p. a nesprávnosť poučenia poukazujúc pritom na ustanovenie § 204 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) uznesením sp. zn. 22CoE 180/2015-109 zo dňa 13.01.2016 (ďalej len „Uznesenie krajského súdu“) rozhodol tak, že odvolanie odmieta z dôvodu jeho oneskoreného podania po uplynutí lehoty 15 dní. ...

Krajský súd v Bratislave svojim Uznesením odmietol moje odvolanie ako oneskorene podané, pričom v Uznesení uviedol: „Odvolací súd zo súdneho spisu zistil, že odvolaním napadnuté uznesenie bolo súdnemu exekútorovi doručené dňa 01.06.2015. Súdny exekútor podal odvolanie dňa 01.07.2015. Súdny exekútor podal odvolanie po zákonom stanovenej lehote, keďže zákonná lehota na podanie odvolania mu uplynula dňa 16.06.2015“

Z uvedeného odôvodnenia vyplýva, že krajský súd sa meritórne mojím odvolaním nezaoberal Ja nepopieram skutočnosť, že som odvolanie podal po uplynutí 15 dňovej lehoty na podanie odvolania, avšak tvrdím, že odvolanie som podal v lehote 3 mesiacov v súlade s ustanovením § 204 ods. 2 O. s. p., teda odvolanie som podal včas a krajský súd sa odvolaním mal zaoberať a meritórne o ňom rozhodnúť.

V podanom odvolaní som odôvodnil podanie odvolania v lehote 3 mesiacov, ako aj dôvody, pre ktoré je potrebné vyhodnotiť poučenie o odvolaní dané Okresným súdom Bratislava IV ako nesprávne.

Krajský súd sa nezaoberal a nehodnotil ani jednu moju námietku, z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu neviem zistiť ako sa vysporiadal krajský súd s mojimi

námietkami. Som si vedomý toho, že súd v odôvodnení nemusí dať odpoveď na všetky námietky účastníka konania, avšak v tomto prípade krajský súd nedal odpoveď na žiadnu z mojich námietok. ...

K vyššie citovanej časti odvolania, kde som podrobne zdôvodnil výklad príslušných ustanovení Exekučného poriadku a O. s. p., podľa ktorých odvolanie proti uzneseniu Okresného sudu Bratislava IV bolo prípustné, a teda som bol nesprávne sudom poučený a lehota 3 mesiacov na podanie odvolania bola zachovaná, krajský súd uviedol len to, že som zmeškal 15 dňovú lehotu na podanie odvolania. ...

V mojom prípade... v odôvodnení uznesenia krajského súdu chýbajú akékoľvek právne závery, z ktorých krajský súd vychádzal pri posudzovaní mojich námietok. Ja neviem ako interpretoval a posúdil krajský súd prechodné ustanovenie Exekučného poriadku § 243b, ktoré je základným zákonným ustanovením pre posúdenie toho, či som mohol alebo nemohol podať odvolanie, s čím následne súvisí nesprávnosť poučenia prvostupňovým súdom a podanie odvolania v lehote 3 mesiacov.

Z odôvodnenia uznesenia som sa dozvedel len to, že som odvolanie podal po 15 dňovej lehote, uznesenie krajského súdu je preto nepreskúmateľné a bolo porušené moje právo na jeho riadne odôvodnenie. ...

Som presvedčený o tom, že Uznesením krajského súdu boli porušené moje práva zakotvené v citovaných článkoch Ústavy Slovenskej republiky ako aj Dohovoru a že pre nápravu tohto porušenia sa nejaví postačujúce vyslovenie porušenia, zrušenie uznesenia a príkaz súdu prejednať vec znova. Zásah do mojich práv tým, že sa krajský súd vôbec nezaoberal existenciou prechodného zákonného ustanovenia, ktoré mi umožňuje podať odvolanie podľa pôvodnej právnej úpravy je natoľko vážny, že považujem za primerané, aby mu v tejto veci bolo Ústavným súdom Slovenskej republiky priznané finančné zadostučinenie.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„Práva sťažovateľa

- na súdnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SK,

- na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8

boli uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 22 CoE 180/2015-109 zo dňa 13.01.2016 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 22 CoE 180/2015-109 zo dňa 13.01.2016 a vracia vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 500 eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 392/2016-10 z 15. júna 2016 prijal sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie.

Predseda krajského súdu na výzvu ústavného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 3347/16 z 30. júna 2016 okrem iného uviedol:

«Dňa 23.06.2016 som požiadal [REDAKOVANÉ], predsedníčku senátu 22CoE tunajšieho súdu, o vyjadrenie k podanej ústavnej sťažnosti.

Menovaná predsedníčka senátu vo svojom vyjadrení zo dňa 28.06.2016 uviedla, že Okresný súd Bratislava IV uznesením č. k. Er/2063/2000-81 zo dňa 18.05.2015 rozhodol o náhrade trov exekúcie prislúchajúcich súdnemu exekútorovi - sťažovateľovi. ... Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 22CoE/180/2015-109 zo dňa 13.01.2016 rozhodol tak, že odvolanie súdneho exekútora podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm. a/ zákona č. 99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) odmietol.

Súd prvého stupňa v poučení uznesenia uviedol, že voči tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie. V danom prípade ide o interpretačný výklad právnych účinkov ustanovenia § 243b zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti

(Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Určitým dôkazom toho je aj názor sťažovateľa, že proti uzneseniu o priznaní trov exekúcie je možné podať odvolanie, pričom súd prvého stupňa ho v poučení napadnutého uznesenia poučil, že voči nemu nie je prípustné odvolanie.

██████████ vo svojom vyjadrení ďalej konštatuje, že k výkladu právnych účinkov ustanovenia § 243b Exekučného poriadku bola publikovaná reakcia ██████████ na rozdielne, interpretácie prechodných ustanovení novely Exekučného poriadku účinné od 01. 11. 2013.

Záverom predsedníčka senátu 22CoE tunajšieho súdu dodala, že ak sa teda sťažovateľ domnieva - domnieval, že voči uzneseniu súdu prvého stupňa je prípustné odvolanie, s čím sa odvolací súd stotožnil, mal toto odvolanie podať v lehote 15 dní od doručenia uznesenia, pričom sám sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že túto lehotu nedodržel; v takom prípade je odvolanie odmietnuté podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p.. Ak bol sťažovateľ poučený správne, a teda nemohol podať odvolanie, v takom prípade je odvolanie odmietnuté podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.. V danom prípade nie je možné dospieť k záveru, že by bol poučený nesprávne a z tohto dôvodu by mal možnosť podať odvolanie v lehote 3 mesiacov od doručenia rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 204 ods. 2 O. s. p.“

Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom vyjadrení z 19. júla 2016 doručenom ústavnému súdu 22. júla 2016 uviedla:

„V podanej sťažnosti som uviedol, že v rámci mnou podaného odvolania som podrobne zdôvodnil výklad príslušných ustanovení Exekučného poriadku a Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých bolo odvolanie prípustné a ja som bol súdom nesprávne poučený, čím došlo k zmene lehoty na podanie odvolania z lehoty 15 dní na lehotu 3 mesiacov.

Krajský súd sa nijako nevysporiadal s mojimi argumentami, ktoré boli argumentami zásadnými, keďže sa týkali predĺženia lehoty na podanie odvolania a len konštatoval, že som zmeškal 15 dňovú lehotu na podanie odvolania.

Krajský súd nevykonal žiaden výklad, interpretáciu prechodného ustanovenia § 243b Exekučného poriadku, nevysvetlil žiadnym spôsobom svoju úvahu o zmeškaní 15 dňovej

lehoty. Ja ako účastník konania, sa z dôvodmi, ktoré viedli súd k určitému rozhodnutiu mám oboznámiť z jeho odôvodnenia. Z odôvodnenia namietaného uznesenia som sa nedozvedel vôbec nič.

Poukazujem na to, že sa o dôvodoch, ktoré viedli súd k určitému rozhodnutiu nemám dozvedieť z listu predsedu súdu v rámci konania pred ústavným súdom, ale mám sa ich ako účastník konania dozvedieť priamo z odôvodnenia rozhodnutia, čo sa v tomto prípade nestalo.

Odhladnuc od skutočnosti, že chýbajúce riadne odôvodnenie rozhodnutia nemožno dodatočne odstraňovať v rámci vyjadrenia podaného v konaní pred ústavným súdom, poukazujem aj na zmätočnosť vyjadrenia krajského súdu.

Napriek tomu, že ustanovenia OSP priamo upravovali predĺženie lehoty v prípade nesprávneho poučenia súdom, zmysle vyjadrenia krajského súdu som mal podať odvolanie v lehote 15 dní aj napriek tomu, že som bol nesprávne poučený o tom, že odvolanie nie je prípustné. To či som bol alebo nebol poučený správne však z odôvodnenia namietaného rozhodnutia ja zistiť neviem.

Vo vyjadrení zároveň krajský súd poukazuje na odborný článok [REDAKOVANÉ] týkajúci sa rozdielnych interpretácií prechodných ustanovení novely Exekučného poriadku účinnej od 01. 11. 2013. K uvedenému uvádzam, že v celom rozsahu som vo svojom odvolaní proti namietanému rozhodnutiu poukazoval práve na odborný článok [REDAKOVANÉ], podľa ktorého bolo odvolanie v mojom prípade prípustné. Nie je teda zrejmé v akej súvislosti sa krajský súd o existencii tohto odborného článku zmieňuje vo svojom vyjadrení.

V závere si dovoľujem opätovne zdôrazniť, že interpretácia a posúdenie prechodného ustanovenia § 234b Exekučného poriadku, ktoré je základným ustanovením pre posúdenie prípustnosti odvolania v odôvodnení namietaného rozhodnutia absentuje, rovnako ako v ňom absentujú vôbec akékoľvek právne závery krajského súdu.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

V zmysle čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z toho vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to

tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Ústavný súd zvyrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: *„Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“* (napr. Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva ale zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument

(argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

Uvedené zásady vzťahov ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci, pričom úlohou ústavného súdu bolo zistiť, či napadnuté uznesenie krajského súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

Krajský súd napadnutým uznesením odmietol odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“ a „uznesenie okresného súdu“) ako podané oneskorene.

Zásadnou námietkou sťažovateľa je nevysporiadanie sa krajského súdu s jeho podstatnou odvolacou námietkou, a to otázkou prípustnosti odvolania proti uzneseniu okresného súdu o trovách exekúcie (trovách sťažovateľa ako súdneho exekútora) v prípade zastavenia exekúcie. Okresný súd uznesením rozhodol o trovách súdneho exekútora po zastavení exekučného konania a v poučení o opravnom prostriedku proti uzneseniu uviedol, že proti nemu odvolanie nie je prípustné. Sťažovateľ argumentujúc prípustnosťou odvolania proti uzneseniu okresného súdu podal proti nemu odvolanie, a to po uplynutí 15 dní od jeho doručenia dôvodiac tým, že v súlade s § 204 ods. 2 druhou vetou Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v prípade nesprávneho poučenia o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno odvolanie podať do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia.

Krajský súd v napadnutom uznesení bez ďalšieho odôvodnenia vyslovil záver, že sťažovateľ nepodal odvolanie v 15-dňovej odvolacej lehote, a z toho dôvodu jeho odvolanie podľa § 218 ods. 1 písm. a) OSP odmietol pre oneskorené podanie.

Ústavný súd konštatuje, že takto odôvodnené, resp. neodôvodnené závery krajského súdu o oneskorenosti sťažovateľom podaného odvolania (v nadväznosti na odvolacie dôvody v spojení s dôvodmi prípustnosti odvolania a zachovania lehoty na jej podanie uvádzané sťažovateľom v samotnom odvolaní, ako aj v jeho sťažnostných námietkach) nie je možné hodnotiť ako ústavne udržateľné, pretože pre nedostatok dôvodov vykazujú znaky zmätočnosti takej intenzity, ktorá zakladá porušenie označených práv sťažovateľa.

Krajský súd ani vo svojom vyjadrení k sťažnosti logicky neujasnil, akými úvahami sa spravoval pri učinení záveru o oneskorenom podaní odvolania sťažovateľom. Naopak, jeho vyjadrenie opomína základné logické pravidlá, keď sa na jednej strane stotožňuje so stanoviskom sťažovateľa o prípustnosti odvolania proti uzneseniu okresného súdu a na druhej strane konštatuje, že nie je možné dospieť k záveru, že by sťažovateľ bol poučený nesprávne o možnosti podať odvolanie (pričom v poučení okresný súd uviedol, že odvolanie prípustné nie je, pozn.). Rovnako opomína vnútornú logiku, keď krajský súd v prípade prípustného odvolania (teda nesprávneho poučenia o jeho neprípustnosti) pojednáva o zachovaní 15-dňovej odvolacej lehoty bez akejkoľvek úvahy o splnení podmienok pre aplikáciu § 204 ods. 2 OSP o možnosti podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia, naopak, o aplikácii tohto ustanovenia uvažuje v prípade neprípustného odvolania (teda správneho poučenia o jeho neprípustnosti).

Odhliadnuc od vnútornej rozpornosti ostatných tvrdení krajského súdu v jeho vyjadrení v zásade samotný krajský súd v tomto vyjadrení prezentuje názor, že v prípade neprípustného odvolania je daný osobitný dôvod na jeho odmietnutie podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP pre jeho neprípustnosť, pričom dôvod na odmietnutie odvolania pre oneskorené podanie podľa § 218 ods. 1 písm. a) OSP je namieste aplikovať v prípade odvolaní prípustných ale podaných po zákonnej lehote. Napriek akceptovateľnosti tohto všeobecného východiska pre posudzovanie konkrétnej veci, uvedené ešte samo osebe nedáva odpovede na podstatné otázky nastolené sťažovateľom v jeho odvolaní. Zároveň je potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť tvrdenie sťažovateľa v jeho vyjadrení k stanovisku krajského súdu, že *„chýbajúce riadne odôvodnenie rozhodnutia nemožno dodatočne odstraňovať v rámci vyjadrenia podaného v konaní pred ústavným súdom“*, s ktorým sa ústavný súd plne stotožňuje.

Vychádzajúc z kľúčových námietok sťažovateľa a vyjadrenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie jeho označených práv uznesením krajského súdu je opodstatnená a dôvodná, pretože závery krajského súdu o oneskorenom podaní odvolania sťažovateľom opomínajú čo i len v minimálnom rozsahu odôvodnenie reflektujúce na sťažovateľom uvádzané dôvody prípustnosti odvolania oproti poučeniu v napadnutom uznesení okresného súdu o jeho neprípustnosti. Preto sú závery krajského súdu v napadnutom uznesení z pohľadu ústavného prieskumu spochybniteľné, rozporuplné, nepresvedčivé a prima facie, preto nemôžu v právnom štáte z ústavnoprávneho pohľadu obstáť.

Vzhľadom na uvedené je ústavný súd toho názoru, že krajský súd nerozhodol v danej veci tak, aby poskytol rozumné vysvetlenie a odôvodnenie všetkých pre vec rozhodujúcich skutočností, a preto dospel k záveru, že napádaným uznesením krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

V zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

V zmysle § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že uznesením krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo potrebné zároveň v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodnúť o jeho zrušení a v záujme efektívnej ochrany práv sťažovateľa aj vrátiť vec v zmysle § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Po zrušení napadnutého uznesenia krajského súdu a vrátení veci na ďalšie konanie bude povinnosťou krajského súdu postupovať podľa právneho názoru ústavného súdu a reagovať prioritne na kľúčovú námietku sťažovateľa uvedenú v jeho odvolaní proti uzneseniu okresného súdu spočívajúcu v posúdení samotnej prípustnosti jeho odvolania (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si uplatnila nárok na ich úhradu v celkovej sume 454,74 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 je 143 € a hodnota režijného paušálu je 8,58 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2016 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu a vyjadrenie vo veci) v sume 454,74 € vrátane režijného paušálu.

Priznanú úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote uvedenej vo výroku tohto nálezu.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal priznať finančné zadosťučinenie v sume 500 €, čo odôvodňoval vážnosťou zásahu krajského súdu do jeho práv.

Ústavný súd je toho názoru, že takéto zadosťučinenie je namieste len tam, kde nie je možné dosiahnuť a dovrieť ochranu porušeného základného práva iným ústavne a zákonne upraveným spôsobom. Podľa názoru ústavného súdu je ochrana základných práv sťažovateľa účinne poskytnutá tým, že sa napadnuté uznesenie krajského súdu zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie, a preto na dovrieť tejto ochrany postačuje v tomto konaní vyslovený a záväzný právny názor ústavného súdu. Na základe uvedeného ústavný súd sťažovateľovi požadované primerané finančné zadosťučinenie nepriznal.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016